

Verwelkoming

Prof. Dr. Frans Vanistendael¹

1. JURA FALCONIS

Als decaan van de rechtsfaculteit is het mij een genoegen u welkom te heten op deze studiedag over de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht na de genocidewet. Deze studiedag wordt gezamenlijk georganiseerd door het Instituut voor Internationaal Recht (Prof. Dr. Jan WOUTERS) en Jura Falconis.

Jura Falconis, het juridisch studenttijdschrift van onze rechtsfaculteit, viert dit jaar zijn veertigste verjaardag. Ik herinner het mij nog als gisteren dat dit blad boven de doopvont gehouden werd. Ik zat toen, academiejaar 1963-1964, in mijn tweede doctoraatsjaar. Ik was één van de medeoprichters, en in één van de allereerste nummers, misschien wel het eerste, staat een artikel van mijn hand over het arbeidsrecht. U begrijpt dus dat dit tijdschrift mij nauw aan het hart ligt.

Jura Falconis is een uniek experiment in die zin dat dit studenttijdschrift het nu al veertig jaar lang op eigen kracht volhoudt, zonder enige financiële tussenkomst van de faculteit. De opeenvolgende redacties hebben dus steeds hun eigen werkmiddelen moeten genereren en investeren in de kwaliteit van het tijdschrift. We wensen dit tijdschrift dan ook een grote toekomst voor de volgende veertig jaar.

2. DE GENOCIDEWET, EEN JURIDISCH EXPERIMENT

We hebben de pretentie in de rechtsfaculteit om aan wetenschap te doen. In andere faculteiten, vooral in de sfeer van de exacte wetenschappen, gelooft men dat niet altijd. Men denkt daar al te vaak dat wetenschap bestaat uit empirische experimenten. Vaak bestaan hun methoden erin eerst experimenten uit te voeren in laboratoria, en uit deze bevindingen wiskundige formules af te leiden. In een latere fase doet men soms experimenten op dieren, en pas als

¹ Decaan van de Faculteit Rechtsgeleerdheid

deze positief zijn, laat men de resultaten van het onderzoek los op de mensheid.

Rechtswetenschap ligt veel moeilijker dan exacte wetenschap: we kunnen geen formules hanteren om het effect van wetten te toetsen, en de relevantie van juridische experimenten op dieren zou voor mensen niet echt hoog zijn. Wij moeten onze experimenten dus meteen in de praktijk uitvoeren. En daar is de hele geschiedenis van de genocidewet een goed voorbeeld van.

Men heeft uiteraard al een aantal aanzetten genomen onmiddellijk na de Tweede Wereldoorlog, met daarna een langzame vooruitgang in de strijd tegen de straffeloosheid, maar de laatste jaren begint de evolutie meer en meer op een processie van Echternach te gelijken. Het is overduidelijk dat de laatste maanden vooral een stap achteruit betekenden.

Deze faculteit heeft altijd een grote belangstelling gehad voor de genocidewet. Zo is het bijvoorbeeld nog geen jaar geleden dat Professor Eric DAVID in het kader van de Francqui-leerstoel enkele lezingen kwam geven over de strijd tegen de straffeloosheid, en over deze wet. Die lezingen zijn nog niet zo lang geleden, maar sindsdien is er alweer heel veel gebeurd, en dat biedt uiteraard stof voor reflectie, meer dan genoeg zelfs om er een volledige studiedag over te organiseren. Dit blijkt ook uit het omvangrijke en verscheiden programma.

Juristen hebben tot taak, of voelen zich in elk geval vaak geroepen, om het Onrecht met een grote "O" te bestrijden. Het internationaal recht biedt hiervan vele voorbeelden. De rechtsregels, die in andere takken heel stringent kunnen zijn, en die aldaar met een grote rechtszekerheid toegepast worden, zijn in dit domein een beetje onvoorspelbaar. Men zegt niet voor niets: "International law is soft law". Vandaar ook dat het net in deze rechtstak is dat constante reflectie, zowel op politiek als op juridisch vlak, onontbeerlijk is. Deze nood aan reflectie toont het belang van deze studiedag.